

Føroya Fiskimannafelag:

Gott ár fyri fiskimenn

Samanumtikið var 1997 eitt gott ár fyri føroyskar fiskimenn. Sáttmálin varð böttur, inntøkurnar hjá fiskimonnum eru hægri enn tær vóru árið fyri, og beint fyri árslok samtykti Løgtingið at veita fiskimonnum serligan skattalætta

SVEINUR POULSEN

Ársfrágreiðingin hjá Føroya Fiskimannafelag er sum verða man ein gjøgnumgongd av tí sum hent er seinasta árið.

Samráðingarnar við reiðarnar verða lýstar, og Óli Jacobsen er eftir øllum at døma nøgdur við tað samarbeiðið, sum er millum Fiskimannafelagið og Reiðarafelagið.

Inntøkurtryggin hjá fiskimonnum er eisini nevnd, og her leggur formaðurin ikki fingrarnar ímillum. Hann hevur hvassliga at Ráðgevandini nevdini hjá donsku stjórnini. Hann heldur, at teir hava úttalað seg um viðurskipti sum teir ikki kenna nóg væl.

Nógvar talvur og uppgærdir eru eisini í bóklinginum, m. a. ein uppgærd sum visir broytingina í inntøkunum hjá fiskimonnum seinastu 10 árin.

Betri sáttmáli enn seinast

Undan seinastu sáttmálsamráðingunum hevði Fiskimannafelagið gjørt av at fáa tað aftur í sáttmálan, sum varð slakað í 1993, í sambandi við sparingarnar tá.

Hetta hevur eydnast teim-

um, og Óli Jacobsen formaður er nøgdur við sáttmálan, sum kom burtur úr.

Hvørjar eru so broytingarnar sum eru komnar í nýggja sáttmálanum?

Tað er ein broyting, at menn, sum mynstra umborð við serligari ábyrgd, fáa eina serliga samsýning. Henda eykasamsýning er uppá 0,1 part. Tey skip, sum høvdu størri samsýning frammanundan, skulu varðveita hesa.

Arbeidsgevarin skal lata arbeidsklæði til fiskimenninar móti depositum. Depositum verður afturgoldið, tá klæðini verða latin aftur.

Í nýggja sáttmálan kom eisini skilgæðið regla um at tað ikki er loyvt at brúka rúsdrekka og rúsevni umborð. Sagt verður í ársfrágreiðingini, at dentur skal leggjast á, at henda reglan verður hildin til fulnar.

Føroya Fiskimannafelag og Føroya Reiðarafelag komu eisini ásamt um, at standardiserað avrokningarnar og kontouppgærdina soleiðis, at tær verða lættari at skilja og at arbeiða við.

Ráðgevandini nevdini fær av at vita

Eins og arbeidsfólk á landi, hava fiskimenn eisini eina

inntøkurtrygging. Hjá fiskimonnum er hon sett saman av minstuløn og dagsstudningi.

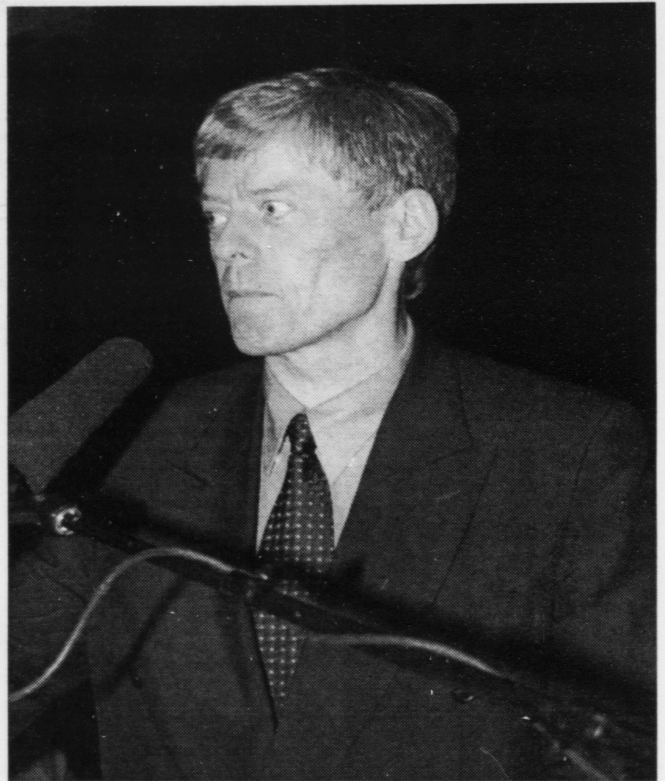
Henda skipan tryggjar, at fiskimenn í minsta lagi fáa tað sama, sum ein arbeidsmaður á landi fær fyri 8 tímar arbeidsdag.

Dagsstudningurin verður minkaður lutfalsliga, tá fiskiparturin fer uppum kr. 424 um dagin, og fellur síðani burtur, tá fiskiparturin er komin uppá kr. 844 um dagin.

Tað er skilgæði, at inntøkurtryggin hevur stóran týdning fyri Fiskimannafelagið, og teir sum gera eina roynd at nerta við hana, fáa sínar viðmerkingar.

Óli Jacobsen finst hvassliga at Ráðgevandini nevdini hjá donsku stjórnini. Óli Jacobsen heldur ikki, at nevdin hevur sett seg inn í, hvussu skipanin virkar og hvør grundgevingin er fyri, at hon er samansett, sum hon er. Óli Jacobsen sigur beinleiðis, at nevdin hevði gjørt sína niðurstøður áðrenn hon kom til Føroya, og at teir ikki vóru áhugaðir í at hoyra onnur sjónarmið.

Hetta heldur Óli Jacobsen verða óheppið, serliga tí at grundgevingarnar hjá nevdini bæði eru grunnar og lættisoppkendar. Óli Jacobsen sigur í tí samband-

Óli Jacobsen, formaður í Føroya Fiskimannafelag á røðarapallinum í Norðurlandahúsinum seinasta mánaðag. Mynd: Alvir Haraldsen

inum, at danir skulu halda fingrarnar langt burtur frá inntøkurtryggin hjá føroyskum fiskimonnum.

Inntøkurnar hækkaði

Tað gongur fram hjá fiskivinnuni. Tað hava serliga politikarar staðfest seinastu tíðina.

Tað sama ger Óli Jacobsen í ársfrágreiðingini. Hann sigur, at tað, sum er mest umráðandi fyri Fiskimannafelagið, er at fiskimenn fáa eina brúkliga ársinntøku við sama dagatali, sum ein løntakari á landi. Hetta dagatal er 227.

Tað er eitt sindur ymiskt, hvussu nógvar dagar tey ymisku skipasløginu hava verið í sjónum, og hvussu nógv teir hava fingið burtur. Nótarskipini og hekkutrolarnir á saltfiska- og flakaveiðu eru teir, sum hava størstu inntøkuna.

Ársinntøkan hjá einum fiskimanni við nótarskipi hevur verið uml. kr. 429.000. Men so skal eisini sigast, at nótarskipini eru tey einastu, sum hava eitt fall í inntøkuni. Niðurgongdin er 8 % í mun til 1996. Men verður hugt eftir broytingini seinastu 10 árin so sást, at inntøkan er meiri enn tvífaldað síðani 1988. Serliga var vøksturin stórur í 1994 til 1996.

Hjá rækjutrolarunum er gongdin tann beint øvugta. Inntøkan hjá fiskimonnum við rækjuskipum er fallin við 35 % síðani 1988. Hetta kemst óivað av stóra prísfallinum, sum hevur verið á tí økinum. Hóast tað er

inntøkan hjá rækjufiskimonnum vaksin við 9 % seinasta árið. Rækjufiskimenn eru heldur ikki so leingi burtur longur. Í 1997 vóru teir 190 dagar burtur.

Størsta procentvøkstur hava ísfiskalinuskipini. Tey hava ein vøkstur uppá 20 %, og ársinntøkan er uppá uml. kr. 206.000.

Skattalættin til fiskimenn

Føroya Fiskimannafelag hevur í mong ár arbeitt fyri, at fáa skattalætta til føroyskar fiskimenn. Orsøkinar fyri hesum eru fleiri. Millum annað tað, at fiskimenn eru so nógv burtur, at teir ikki fáa sama gagn av samfelagsgæðum sum fólk flest.

Ein onnur orsøk er, at fiskimenn skulu útgæst til fleiri mánaðar í senn, og tað kostar. Ein triðja orsøk er, heldur Fiskimannafelagið, at grannalond okkara hava tilíkar skattafyrirminir fyri sjómenn. Hetta kann gera at fleiri og fleiri fiskimenn flyta uttanlands og taka bústað har.

Seinasta sjónarmiðið, sum Fiskimannafelagið ger galdandi er, at kappingin frá einari komandi oljuvinnu kann fara at enda við, at tað verður torført at manna fiskiskipini. Inntøkomøguleikarnir á landi verða væntandi upptur betri, enn teir eru í dag, og tað fer óivað at verða orsøkin til, at fleiri fiskimenn leggjast upp á land.

Skattalættin er nú samtyktur, men tað eru verri enn

so øll sum eru samd við Fiskimannafelagnum í rett-leikanum fyri hesum skattafrádrátti. Sjónarmið um, at tað á henda hátt verður gjørdur munur á borgarum, hava verið frammi, og eisini hava búskaparfrøðingar tala at.

Fakfeløgini á landi, sum høttu við, at fara í verkfall, hava tikið hótanina aftur, í fyrsta umfari í hvussu er. Tað verður spennandi at fylgja við, tá sáttmálasamráðingarnar koma fyri næstu ferð.

Ikkj aftur í Løgtingið

Óli Jacobsen hevur nú verið formaður í Føroya Fiskimannafelag í 27 ár. Hann var burtur tað tíðarskeiðið, hann sat sum landstýrismaður, og í marts hevur hann verið formaður í 25 ár.

Óli Jacobsen heldur ikki, at tað er komið tvørt fyri nakrantíð, at hann bæði hevur verið fiskimannafelagsformaður og politikari. Men fyri at sleppa undan móguligum tvístøðum hevur hann avgjørt, ikki at stilla upp aftur til næsta lögtingsval.

Hann viðgongur, at hann sum politikari bara kann umboða ein part av limum sínum, og tað er ikki nóg mikið.

Tað er onki at ivast í, at Óli Jacobsen hevur gjørt eitt stórt arbeiði sum fakfelagsformaður. Tað sást tíðuliga í heyst, tá hann bleiv afturvaldur til sítt 10. skeið sum formaður. Tað er í sjálvum sær einastandandi.

Fitt av fólki var til landsfundin hjá Føroya Fiskimannafelag, sum var hildin mánaðagin í farnu viku. Mynd: Alvir Haraldsen